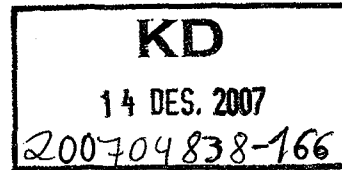

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

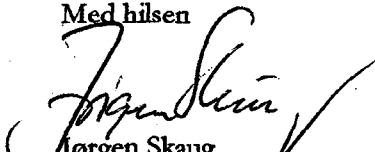
Vår ref: 200700949-145 /020 &13
Deres ref:

Lillehammer, 12. desember 2007

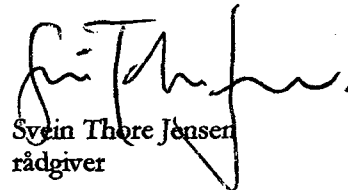
Høring - forslag til endring i opplæringsloven og privatskoleloven

Oppland fylkeskommune viser til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet datert 12. oktober 2007, og oversender med dette høringsvaret og vedtaket i fylkesutvalget 4. desember i år.

Med hilsen

Jørgen Skaug
fylkesopplæringsjef

Svein Thore Jensen
rådgiver

Vedlegg: Saksframlegg – Høring – forslag til endringer i opplæringsloven
Vedtak i fylkesutvalget 4. desember 2007

Arkivsak-dok. 200700949
Arkivkode ArkivKode
Saksbehandler Svein Thore Jensen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Fylkesutvalget	04.12.2007	104/07

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 04.12.2007 sak 104/07

I samsvar med fylkesrådmannens innstilling fattet fylkesutvalget slikt enstemmig

VEDTAK

1. Oppland fylkeskommune støtter forslaget om å innføre en rett til videregående opplæring for voksne over 25 år født etter 1. januar 1978, samt at ungdom med rett til videregående opplæring etter § 3-1, etter søknad kan få opplæring etter § 4A-3
2. Oppland fylkeskommune mener at det i forbindelse med endringen av lovbestemmelsen om voksnes rett til videregående opplæring er behov for en presisering av hva begrepet "fullført videregående opplæring" innebærer
3. Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget om innarbeiding av lovens krav om tilpasset opplæring i opplæringslovens kapittel 5 om spesialundervisning, men foreslår i stedet en egen bestemmelse om dette i kapittel 1.
4. Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget om at det i visse tilfeller kan gis spesialundervisning etter enkeltvedtak uten at det foreligger sakkyndig vurdering, og mener det alltid bør utarbeides en sakkyndig vurdering før fylkeskommunen fattet vedtak om spesialundervisning
5. Oppland fylkeskommune støtter forslaget om å innføre rett til særskilt språkopplæring for minoritetsspråklige elever i videregående opplæring
6. Oppland fylkeskommunes støtter forslaget om utvidet mandat til Foreldreutvalget i grunnskolen (FUG) til å gjelde også for det første året i videregående opplæring

Arkivsak-dok 200700949-125
Arkivkode 020 &13
Saksbehandler Svein Thore Jensen

Saksgang 1
Fylkesutvalget

Møtedato
4.12.2007

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN OG PRIVATSKOLELOVEN

Forslag til

VEDTAK

1. Oppland fylkeskommune støtter forslaget om å innføre en rett til videregående opplæring for voksne over 25 år født etter 1. januar 1978, samt at ungdom med rett til videregående opplæring etter § 3-1, etter søknad kan få opplæring etter § 4A-3
2. Oppland fylkeskommune mener at det i forbindelse med endringen av lovbestemmelsen om voksnes rett til videregående opplæring er behov for en presisering av hva begrepet "fullført videregående opplæring" innebærer
3. Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget om innarbeiding av lovens krav om tilpasset opplæring i opplæringslovens kapittel 5 om spesialundervisning, men foreslår i stedet en egen bestemmelse om dette i kapittel 1.
4. Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget om at det i visse tilfeller kan gis spesialundervisning etter enkeltvedtak uten at det foreligger sakkyndig vurdering, og mener det alltid bør utarbeides en sakkyndig vurdering før fylkeskommunen fatter vedtak om spesialundervisning
5. Oppland fylkeskommune støtter forslaget om å innføre rett til særskilt språkopplæring for minoritetsspråklige elever i videregående opplæring
6. Oppland fylkeskommunes støtter forslaget om utvidet mandat til Foreldreutvalget i grunnskolen (FUG) til å gjelde også for det første året i videregående opplæring

Bernt M Tordhol
fylkesrådmann

Jørgen Skaug
fylkesopplæringsjef

HØRING FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN OG PRIVATSKOLELOVEN

Oppland fylkeskommune viser til brev fra Kunnskapsdepartementet datert 12.10.2007 med forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven. Fristen for å uttale seg om de foreslåtte lovendringene er satt til 10. desember 2007. Oppland fylkeskommune har følgende merknader til de foreslåtte endringene:

Innføring av rett til videregående opplæring for voksne født etter 1. januar 1978

Forslaget innebærer at dagens bestemmelse om at kun voksne født før 1. januar 1978 har rett til videregående opplæring, endres og erstattes med en aldersgrense på 25 år. På denne måten vil voksne som har fullført grunnskolen eller tilsvarende, men som ikke har fullført videregående opplæring, få rett til videregående opplæring fra og med det året de fyller 25 år.

Oppland fylkeskommune stiller seg bak forslaget om innføringen av rett for voksne fra og med det året de fyller 25 år, men mener i forbindelse med lovendringen det er nødvendig med en nærmere presisering av hva begrepet "fullført videregående opplæring" innebærer.

Det framgår i høringsbrevet, under økonomiske og administrative konsekvenser av forslaget, at personer som har påbegynt, men bare delvis fullført videregående opplæring, samt elever som ikke har bestått, regnes blant de som ikke hadde fullført. Det framgår også av høringsbrevet at for eksempel personer som i ungdomstiden har slitt med rusmiddelavhengighet har behov for en ny mulighet.

En del personer gjennomfører videregående opplæring med stort omfang av spesialundervisning, og har ikke forutsetninger for å kunne få vitnemål eller fagbrev, uansett hvor lenge de går i videregående opplæring. Dette kan blant annet gjelde personer som etter avsluttet videregående opplæring har behov for tilrettelagt aktivitetstilbud i kommunal regi. Disse ligger også i gruppen departementet viser til under økonomiske og administrative konsekvenser. Etter Oppland fylkeskommune sin vurdering er dette elever som etter tre til fem år i videregående opplæring har fullført, men ikke bestått videregående opplæring. At dette ikke blir registrert som "fullført videregående opplæring" gir etter vår oppfatning også feil utdanningsstatistikk.

Videregående opplæring spesielt organisert for voksne omfattes ikke av retten til spesialundervisning. Av dette kan avledes at videregående opplæring spesielt organisert for voksne må ha som mål at elevene skal nå mål fra læreplaner for videregående opplæring. Retten til videregående opplæring etter § 4A-3 er etter vår oppfatning følgelig betinget av at søker har forutsetninger for å nå nye faglige mål fra læreplaner for videregående opplæring.

Konklusjon

Oppland fylkeskommune støtter forslaget om endringene i opplæringslovens § 4A-3 om rett til videregående opplæring for voksne, men presiserer at det i forbindelse med lovendringen er behov for en konkretisering av begrepet fullført videregående opplæring .

Oppland fylkeskommune støtter også forslaget om at ungdom med rett til videregående opplæring etter § 3-1, etter søknad i stedet kan få opplæring etter § 4A-3.

Forslag om innarbeiding av lovens krav om tilpasset opplæring i opplæringsloven kapittel 5 om spesialundervisning.

Bakgrunnen for forslaget om å flytte bestemmelsen er utarbeidelse av ny formålsparagraf, jf. NOU 2007:6 *Formålet for framtida*. Dersom kravet om tilpasset opplæring skal opprettholdes etter at man får ny formålsbestemmelse, innebærer det flytting til annet sted i loven. Nevnte NOU sier imidlertid ikke noe om hvor kravet om tilpasset opplæring bør innarbeides.

Etter departementets vurdering er det naturlig at lovens kapittel 5 om spesialundervisning blir gjort om til et kapittel som både omfatter ordinær tilpasset opplæring og spesialundervisning, uavhengig av prosessen knyttet til ny formålsbestemmelse. Oppland fylkeskommune støtter ikke dette synet.

Opplæringsloven § 1-2, femte ledd lyder;

"Opplæringa skal tilpassast elevene og føresetnadene hjå den enkelte eleven, lærlingen og lære kandidat"

"Tilpasset opplæring er et gjennomgående prinsipp i hele grunnopplæringen ... Tilpasset opplæring kjennetegnes ved variasjon i bruk av arbeidsoppgaver, lærestoff, arbeidsmåter, læremidler og variasjon i organisering av og intensitet i opplæringen. Tilpasset opplæring innebærer høy bevissthet i valg av virkemidler med sikte på å fremme den enkelte og fellesskapets læring. Opplæringen må ikke bare tilpasses fag og lærestoff, men også elevenes alder og utviklingsnivå. Læreren må bruke elevenes ulike forutsetninger, sammensetning av elevgruppen og hele læringsmiljøet som ressurser i læringen" (St.meld. nr 16 (2006-2007) side 76).

Utgangspunktet for plassering av tilpasset opplæring i kapittel 1 var at regelen skulle gjelde for alle, og at avvik må vurderes særskilt (jfr. NOU 1995:18 Ny lovgivning om opplæring, side 18). Dagens plassering i kapittel 1 synliggjør at prinsippet om tilpasset opplæring er overordnet, og gjelder for alle elever, lærlinger og lære kandidater. All opplæring, ikke bare spesialundervisning, må ha tilpasset opplæring som utgangspunkt. Elever som har forutsetninger for å lære raskere og mer enn gjennomsnittet, omfattes også av den generelle bestemmelsen om elevtilpasset opplæring. Men disse elevene har ikke rett til spesialundervisning.

Hele kapittel 5 i opplæringsloven er et unntakskapittel, som trer i kraft når det ut i fra enkeltindividets forutsetninger er behov for avvik fra læreplanverket eller individuelle tiltak for at læreplanverket skal kunne følges. Kapittel 5 om spesialundervisning gjelder ikke for lærlinger, og ikke for videregående opplæring spesielt organisert for voksne.

En flytting av den overordnede bestemmelsen om tilpasset opplæring til kapittel 5, vil svekke prinsippet. For å opprettholde tilpasset opplæring som overordnet prinsipp, bør den fortsatt finnes i kapittel 1. En styrking av prinsippet vil imidlertid kunne oppnås ved å gi bestemmelsen en egen paragraf i kapitlet.

Konklusjon

Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget om å flytte bestemmelsen i dagens § 1-2, femte ledd til kapittel 5 i opplæringsloven. I stedet foreslås at bestemmelsen gis en egen paragraf i kapittel 1.

Forslag om endringer i opplæringsloven § 5-3 slik at det i disse tilfeller kan gis spesialundervisning etter enkeltvedtak uten at det foreligger sakkyndig vurdering

Departementet foreslår at opplæringsloven § 5-3 blir justert slik at sakkyndig vurdering – før vedtak om spesialundervisning fattes – skal innhentes når det er nødvendig for at saken skal bli opplyst. I tillegg foreslås at det i alle tilfelle må innhentes sakkyndig vurdering der eleven eller foresatte ber om det.

Hensikten med forslaget er å frigjøre ressurser hos PP-tjenesten, slik at ressursene i stedet kan brukes på systemrettet arbeid.

Det samme forslaget ble lagt fram i forbindelse med endringer i opplæringsloven og friskoleloven i 2004 (Høringsbrev av 18.10.04), der det ble forslått en forenkling av lovens saksbehandlingsregler i tilknytning til vedtak om spesialundervisning. De foreslåtte endringene ble den gang ikke vedtatt. Våre kommentarer til det foreliggende forslaget, vil i hovedsak være de samme som i vår høringsuttalelse av november 2004 (Behandlet i fylkesutvalget 25.11.04).

I videregående opplæring må bestemmelsene om spesialundervisning ses i sammenheng med bestemmelsene om inntak, gitt i forskriften kap. 6. De aller fleste elever i videregående opplæring som har behov for spesialundervisning, søker gjennom særskilt inntak med søknadsfrist 1. februar, jfr. forskrift § 6-7. Sakkyndig vurdering må alltid følge søknaden. Selve søknaden om inntak, vil samtidig være en søknad om spesialundervisning. I fylker som har delt PP-tjeneste, er den kommunale PP-tjenesten sakkyndig i forhold til søknad om inntak til Vgl. PP-tjenesten for videregående opplæring er fylkeskommunens sakkyndige instans, og skal gi råd til inntaksinstansen. Den er også sakkyndig når det gjelder å vurdere behovet for spesialundervisning, i forhold til det tilbudet eleven tas inn til.

Slik Oppland fylkeskommune ser det, må PP-tjenesten for videregående opplæring alltid utarbeide sakkyndig vurdering dersom det er søkt om inntak på grunnlag av behov for spesialundervisning. Dokumentasjonen fra grunnskolen og den kommunale PP-tjenesten gir nødvendig informasjon om eleven, men vil ikke gi tilstrekkelig grunnlag for skolen til å fatte enkeltvedtak om spesialundervisning. For å vurdere den enkelte elevs behov, kreves et mer inngående kjennskap til den enkelte videregående skole, det enkelte utdanningsprogram og skolens muligheter. PP-tjenesten for videregående opplæring må vurdere elevens utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, sett i forhold til de generelle differensieringstiltak som planlegges. PP-tjenestens kompetanse og delaktighet i skolens planleggings- og utviklingsarbeid, vil bidra til en styrking av den generelle tilpasningen.

Vi ser også den sakkyndige vurderingen som en nødvendig forutsetning for at PP-tjenesten skal kunne drive systemrettet arbeid på det spesialpedagogiske området på skolene. Gjennom PP-tjenestens kjennskap til enkeltelevens vansker og behov, vil den kunne bistå skolene i arbeidet med å legge til rette for god tilpasset opplæring for alle. Vi ser derfor ingen motsetning mellom arbeid med enkeltelever og systemrettet arbeid. Slik PP-tjenesten er organisert i Oppland, har tjenesten et nært samarbeid med skolen gjennom hele skoleåret og er i stor grad tilgjengelig for elevene. PP-tjenesten vil som sakkyndig og systemutvikler, bidra til en best mulig tilpasset opplæring som ivaretar elevenes behov, slik at færre elever må ha spesialundervisning etter enkeltvedtak.

Opplæringslovens krav om sakkyndig vurdering må forstås som en understreking av behovet for en grundig faglig vurdering av om retten til spesialundervisning er til stede, og av hvilke tiltak retten innebærer. Det er ikke nødvendigvis PP-tjenestens ansvar å gjennomføre alle oppgaver knyttet til en sakkyndig vurdering, men PP-tjenesten er ansvarlig for at den blir gjennomført, og for de konklusjoner som trekkes. Dersom kravet til sakkyndig vurdering fjernes, er vi bekymret for at det vil bidra til en svekkelse av elevenes rettssikkerhet. Det kan ikke forventes at den enkelte skole har tilstrekkelig kompetanse til å ta stilling til dette alene. En slik praksis vil også kunne føre til større ulikheter mellom skolene.

Konklusjon:

Oppland fylkeskommune er ikke enig i departementets forslag om endring av opplæringsloven § 5-3. For å sikre at saken blir tilstrekkelig opplyst, bør det alltid utarbeides sakkyndig vurdering før fylkeskommunen fatter vedtak om spesialundervisning.

Oppland fylkeskommune ser PP-tjenestens arbeid med sakkyndige vurderinger som en nødvendig forutsetning for at tjenesten skal kunne drive systemrettet arbeid på skolene for å sikre best mulig tilpasset opplæring for alle. Den sakkyndige vurderingen har også stor betydning når det gjelder å ivareta den enkelte elevs rettigheter, og sikre en mest mulig lik praksis i fylkeskommunen.

Innføring av rett til særskilt språk opplæring for minoritetsspråklige elever i videregående opplæring

Forslaget innebærer at det blir presisert i ny § 3-12 i opplæringsloven at elever i videregående opplæring med annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt språkopplæring til de har tilstrekkelige kunnskaper i norsk til å følge den vanlige opplæringen i skolen.

Oppland fylkeskommune støtter departementets forslag om ny § 3-12 i opplæringsloven, som gir minoritetsspråklige elever i videregående opplæring samme rettigheter til særskilt språkopplæring som for elever i grunnskolen.

Konklusjon

Oppland fylkeskommune støtter forslaget til ny § 3-12, om innføring av rett til særskilt språkopplæring for minoritetsspråklige elever i videregående opplæring.

Utvidelse av mandatet til Foreldreutvalget i grunnskolen (FUG)

Foreldreutvalget i grunnskolen er et rådgivende organ for departementet i saker om samarbeid mellom hjem og skole. Organet skal ivareta foreldres interesser i grunnskolesammenheng. Departementet har tidligere varslet et forslag om å utvide FUGs mandat til også å omfatte første året i videregående opplæring.

Mandatet til FUG er hjemlet i opplæringsloven § 11-9. Departementet foreslår å endre ordlyden i denne bestemmelsen slik at FUGs mandat utvides til å gjelde også for første året i videregående opplæring. Oppland fylkeskommune støtter dette forslaget.

Konklusjon

Oppland fylkeskommune støtter forslaget om å utvide FUGs mandat til å gjelde også første året i videregående opplæring.